

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendő be.
 Helyben előfizethető: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordatca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogelnél (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse, officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyilttér sora 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szeptember 1-jétől mindennap egész nagy iven jelenik meg; előfizetési díj: egész évre 12 frt., félévre 6 frt., évnegyedre 3 frt o. ért.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Pest, oct. 24.

(G) Ellenzéki lapjaink kárörvendő mosolylyal constatalják a delegatiók intézményében állítólag beállott fenakadást, melyet jelzett legelsőben a „P. Lloyd“, a kiegyezkedési törvény azon hiányára utalván, hogy a közös szavazás esetében a szavazatok egyenlőségének esélyéről nem gondoskodik.

Még ha a dolog csakugyan úgy állana is, mint a „Lloyd“ után ellenzéki lapjaink hiszik, alaposan indokoltan nem formálható ebből vád a delegatiók intézménye ellen. Legkevésbébbé hozzátartozik pedig ezt vád fel az ellenzék, melynek a közös ügyekről szóló törvény tárgyalása alkalmával nyilvánosságra került projektumai épen azon fordultak meg, hogy a javaslatok szerint a legtöbb esetben kiegyezés és kölcsönös megállapodás a két parlament közt nem jöhetvén létre, egy veszedelmes expedienstől kellett gondoskodni, mely abból állott, hogy a király személye állítottat oda mint supremum forum, melynek eldönteni lett volna hivatása a mindannyiszor felmerült vitás kérdéseket.

Hogy parlamentarizmus, de még egyszerű politikai szempontból is ezen expedienst határozottan elítélendő; elítélendő azért, mert a kölcsönös odium célpontjával az uralkodó személyét állítja oda, melynek sértetlenül kellene maradnia a parlamentarizmus természete által létrehozott pártusáktól, — azt alig kell sokáig magyarázgatnunk. A baloldal úgy látszik be is látta helyzetének és javaslatának tarthatlanságát, mert bár annak idején a legelkeseredettebben küzdött ellen, jelenleg tiltakozik azon felfogás ellen, hogy az a pártnak, mint ilyennek, manifestatiója lett volna, s Tisza a mult országgyűlés folyama alatt a házban ünnepélyesen kinyilatkoztatta, hogy az, bár ő adta be, bár ő védte az egész párt hangos helyeslése s elkeseredett támogatása mellett, nem egyéb, mint egyéni vélemény, egyszerű nézet, mely párt-programmot nem képezett soha.

Az igaz, hogy csak azután alapították meg a bihari pontok, melyekben ugyan szó volt a delegatiók eltörléséről; de azon módokról, melyek alatt a baloldal az általa is elismert közösgyekeket elintézni akarná, sem a bihari pontokban, sem azóta egyetlen párt-ennunciatióban nem tetették említés.

A mi baloldalunk abban különbözik a francia legitimistáktól, hogy míg amazok mit sem feleltek, s nem is tanultak, a mi baloldalunk nem tanul ugyan, de annál többet feled.

De maga a kérdés sem úgy áll, mint azt általában híresztelik.

A delegatiókról intézkedő törvény igenis provideált amaz eshetőségre. S akik még emlékeznek vagy elég fáradságot vesznek maguknak visszatekinteni az 1867 XII. t. cz. megállapításának nagyfontosságú tanácskozásaira, tudni fogják, hogy ezen eshetőség kérdése felvetetett, s az a legcompetensebb részről feleletet is nyert.

A törvény azt mondja ugyanis, hogy közös szavazás esetében mindkét delegatió tagjainak egyenlő számban kell a közös ülésben jelen lenniök; mi, ha a tagok egy része egyik vagy másik delegatióban hiányzanék, úgy érelik el, hogy azon delegatióból, melynek tagjai

számosabban jelennek meg, ugyanannyi kisorsoltatik, a mennyi a másikkól hiányzik. Ugyanezen törvény elrendeli azt is, hogy a sors dönti el, melyik delegatió elnöke vezesse a közös ülést. Nagyon természetes tehát, hogy így azon delegatió tagjainak száma, melynek elnöke a közös ülésben elnököl, eggyel kevesebb lesz a másik delegatió tagjainak számánál s így még akkor is, ha mindkét delegatió egyhangulag megmarad saját álláspontja mellett, az nem történhetik meg, hogy legalább egy szavazatnyi különbség ne legyen. Ez esetben pedig az elnök köteles egyszerűen kimondani a többség határozatát.

Egy szavazat tehát, s az is a sors szeszélye szerint dönt, meglehet, nagyfontosságú ügyekben. S e körülményt csak az menti, hogy ez az egyedül lehetséges expedienst, melyet ilyen esetekben felhasználni lehet. De ezen expedienst mindenestre előnyösebb, mindenestre jobb s mindenekfölött alkotmányosabb, mint a baloldal ez iránti javaslata, melytől később maguk annak készítői is megtagadták az apaságot.

Hanem ezen eset mindig felette ritkán fog előfordulni. A jelen kérdésben s mint ma a dolgok állanak, alkalmasint szintén nem fog szükségessé válni, s azért ne törje a baloldal ily nagy dolgokkal — a mi fejünkét.

Az tiszta s világos dolog, hogy azon tulkadás, mely a határvívidék czimén szükségessé vált a megszavazott csekély fedezettel szemben, nem terhelheti kizárólag a magyar kincstárt. E kiadás ép oly közös dolog, mint a mily közösnek tekintették német szomszédaink a bevételeket. Azokat kizárólag nem jutott eszükbe a jó németeknek a mi pénztárunkba áttenni.

Kár tehát a baloldalnak félreverní a harangokat. Nem vele van dolgunk. Pedig ez esetben aligha tekinthetnénk oly megnyugvással, ily kérdések megoldása felé, mint most, midőn biztos kilátásunk van reá, hogy német szomszédaink utóvégre mégis csak meggon-dolkoznak.

Pest, október 24.

—r. A pénzügyi bizottság működése képezi azon egyetlen momentumot, mely alkotmányos életünk folyamáról ez uttal feljegyezhető. A delegatiók ülésezése vége felé jár s minthogy jelenleg a dolgok úgy állanak, hogy közös szavazásra nem fog kerülni a dolog, alig vonja magára nagyobb mérvben a figyelmet. Ép e pillanatban értesülök, hogy a német delegatio, összeegyeztető bizottsága meghívta a magyar delegatio összeegyeztető bizottságának tagjait közös értekezletre a délután valamelyik órájára. Ezen értekezletől várják a dolgok végleges kiegyenlítését. A magyar delegatio el van határozva, hogy azon határozataitól, melyek a territorialis divisiók rendszerének felállítását célozzák, vagy azzal összefüggésben vannak, nem fog elállani. S minthogy a német delegatióban szintén vannak ezen eszmének pártolói, a németek nem fogják a végletekig vinni a dolgot, annál kevésbé, miután vereségük e kérdésben bizonyos. A határvívidék kérdésében is nagy a kilátás a kiegyezkedésre. A pénzügyi bizottság is feladatának vége felé

jár. Nagy nehézségekkel nem találkozik a budget megállapítása, a mennyiben Kerkapoly pénzügyminiszter exposéja a financialis helyzetről nagy megnyugtatóra szolgált a bizottság tagjainak. Főként jól esett a bizottság tagjainak hallaniok a pénzügyminiszter azon férfias nyilatkozatát, hogy jót áll érte, miszerint az előirányzott fedezet az utolsó krajczárig be fog jönni. Ez kétszeresen öröndetes azon hírekkel szemben, melyek az ellenzék körében azt rebesgették, hogy Kerkapoly nagyobbra előirányozta még pedig indokolatlanul a fedezetet, melyhez reménye sines, hogy befolyjon, csak azért, hogy a deficit legalább az előirányzatban ne tűnjék fel nagygnak. A pénzügyminiszter biztosította a pénzügyi bizottságot, hogy e hírek nélkülöznek minden alapot. Az előirányzott deficit azonban, mint maga is kijelenté, meg lesz körülbelül, a mi különben nem is esoda oly országban, melynek legnagyobb s legvagyonosabb része víz alatt van, s milliókra menő adóelengedést igényel. Oly országban azonban, hol egy jó év, öt év mulasztását képes pótolni, s hol ez a legelső tényleg bekövetkező deficit, ez aggodalomra nem adhat okot

Legujabb táviratok.

Páris, oct. 24. A nancy-i polgármester irára válaszolva, kinyilatkoztatta gr. Saint-Valier, hogy ő is osztja a szigorú ítéletet némely párisi lapok felett, melyek ellefedik, mily fájdalmas következmények fognának beállani a megszállott tartományok lakosaira nézve, ha a német hadiparancsnokság folytonos támadások miatt felhagyna békülékeny magatartásával.

Brüsszel, oct. 24. Katonáságellenes manifestatio készítették elő. Az ország klerikális egyletei Brüsszelben gyülekezettel fognak tartani, hogy tiltakozzanak a belga hadseregnek a porosz rendszer szerinti szervezése ellen.

Berlin, oct. 24. A német császár választott bírósági ítélete a San Juan kérdésben kinyilatkoztatta, hogy az egyesült-Államok igényei az 1846. évi jun. 15-ki szerződéssel tökéletes összhangzásban vannak, tehát ennélfogva a határoknak a Harscsatornán át kell vonatniok.

Fogaras, 1872. oct. 20-án.

Fogaras város törvényhatósága ma tartotta meg tisztújító gyűlését, mely alkalommal megválasztottak: polgármesternek volt polgármesteri helyettes id. Rákosi József. Városkapitánynak: volt rendőrőrnök és tanácsos Ferenczi István. Tanácsosoknak: volt városi főjegyző Gál Tamás és ranggal kilépett főhadnagy Arbutina Sándor. Főjegyzőnek: kir. távirai tiszt Kopotsány Lázár. Aljegyzőnek: volt városi szállásmester és fuvarbiztos Orosz Mihály. Pénztárnoknak: nyugalmazott huszár százados Bőjthe Antal. Előadóknak: volt városi pénztárnok: Reiner János. Számvevőnek: volt számvevő Kozak Kaylich József. Levéltárnoknak: volt levéltárnok Szilágyi Sámuel. Tisztügyesnek: országos ügyvéd: Friedmann Arnold. Közgámnak: Keresztényi Antal. Mérnöknek: Kossy Sándor. Városgazdának: Ballman János. Városi orvosnak: Dr. Hochmann Nándor. Imokoknak: Koneczny Richard, Csató Mihály és Ganea János. Városi bábanak: Ürmösi Mária. A majd két óráig tartott választás nagyon kedvelt városi főispánunk Thury Gergely ő méltóságának elnöklése alatt tartott, kinek tapintatos és erélyes eljárásáért legforróbb köszönetünk nyilvánítjuk. Ez

alkalommal belügyminiszter Tóth Vilmos ő nagyméltóságának és volt erdélyi királyi biztos gróf Pécsey Manó ő méltóságának bizalom szavaztatott és annak tudomásra hozatala végett főispán ő méltósága felkérletett.
 r. l.

A magyar delegatio ülése

okt. 23-án esti 5 órakor.

Elnök: Gr. Majláth Antal.

Jegyzők: Bujanovics, Széll.

A közös kormány részéről jelen vannak: Br. Kuhn hadügyminiszter, Benedek tbk., Holzgethan pénzügyminiszter.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették.

Felelet interpellációkra.

Benedek Sándor tábornok, a hadügyminiszter képviselője: Ő nagyméltósága a hadügyér ur megbízásából van szerencsém Pulszky Ágost, t. országos bizottsági tag ur interpellációjára azt válaszolni, hogy ő exciaja támaszkodva a három év folytán tett tapasztalásokra, kíváncsún tartja az 1868. 40. tvczikk 21. §. által megállapított egyéves önkénytesi intézménynek következő módosítására törekedni, hogy 1) az egyévi önkénytesek kötelesek legyenek az egész évet kizárólag katonai képezetésre fordítani.

2) Az egyévi önkénytesek, kik a tartaléktiszti vizsgát letenni képesek, a három évi, azaz még két évi tetteles szolgálatnak legyenek alávetve.

3) Azon egyévi önkénytesek, kik büntetés következtében a hadi tvszék által elítélteknek, az egyévi önkényteseknek engedett kedvezményektől megfosztassanak.

Továbbá van szerencsém Podmaniczky Frigyes b. országos bizottsági tag ur interpellációjára a hadügyminiszter ur ő exellentiajának megbízásából azt válaszolni, hogy ő exciaja Buda városának e város szabályozására vonatkozó újabban benyújtandó fölterjesztését ő felségénél pártolni és támogatni késznek nyilatkozik.

Pulszky Ágost fentartván magának a jogot akkor, midőn a védőtörvénynek az egyévi önkénytesekre vonatkozó módosítására vonatkozó tvjavaslat a magyar országgyűlés elé terjesztetni fog, arra ügyelni, hogy a vizsgarendszer kellőleg szabályoztassék s így az illetőknek biztosíték nyujtassék. A válasszal meg van elégedve.

Podmaniczky Frigyes b. szintén megnyugszik az ő interpellációjára adott válaszbán.

Széll Kálmán bemutatja az osztrák delegatio üzenetét az 1870. évi közös államháztartásra vonatkozó zárszámadás iránt, mely a hetes bizottsághoz utasittatik.

Erre Bujanovics Sándor előadó fölolvassa a 7-es bizottságnak jelentését a közte és az osztrák delegatio budget bizottsága közt, a két delegatiónak a hadügyminiszterium költségvetésénél előforduló eltérések iránt létrejött megállapodása iránt, melyek észrevétel nélkül helyben hagyatnak; erre elnök a következő ülést holnap d. u. 5 órára tűzven ki, az ülés 6 órakor szétoszlott.

Az erdélyi orsz. Muzeum részére 1872. junius havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek skéziratok: A cs. kir. főudvarmesteri hivatalból, Die Kunstwerke der Schatzkammer des oest. Kaiserhauses 9. 10. Liefer. — A bécsi cs. tud. akademiától, nyomtatványaiából 5 köt. és 2 füz. — A christianiái egyetemtől 2 köt. — Gyergyai Ferencztől, Magyarorsán. Kolozsvár. 1872. — Gamauf Vilmostól, Wolf, gyakorlati trágyaismé. Bécs, 1872. — Ferencz József és Kovács

csi Antaltól, Keresztény Magvető VII. köt. 2-dik füz. — A m. vásárhelyi ev. ref. főtanoda nyomdájától 3 köt. — Gr. Mikó Imre ő nagyméltóságától, Apáczai Cséri János terve egy Erdélyben felállítandó egyetem ügyében (1740-diki másolatban.)

II. Természeti tárgyak : 1 Uada arvensis albino. 1 Fringilla domestica egész csontváza. Mellesont: 1 Falca tinunculus, 1 Strix flamea. 1 Fringilla chloris, 12 drb. kigyótőjás gr. Toldalagi Viktornő br. Bánffy Annától.

Kimutatás

az 1872-ik év július havában a muzeum könyvtárába begyűlt könyvekről:

Könyvek : A m. kir. honvédelmi miniszteriumtól m. kir. honvédtiszt és tisztviselői névkönyv 1872. Buda 1872. — Beke Antaltól, Elméleti és gyakorlati egyházi irálytan, Károlyfejérvár 1872. 8. r. — A brassai év. főgymnasiumtól Programm 187^{1/2}, Kronstadt 1872. — Römer és Kamner brassai nyomdájától 3 köt. — A marosvásárhelyi ref. kol. nyomdájától 2 köt. — Gyulai István aradi nyomdájától 2 köt.

Régiségek és érmek : Komáromi Ferencztől 1 onérem. — Brassai Sámuelől 1 kis ezüstpénz. — Nagy Ferencz tanártól 1 rézpénz. Fekete Ferencztől Tordáról 1 bronz szobrocska és 1 bornz díszítmény töredék. — Nagy Györgytől 1 festvény.

Természeti tárgyak : Rödiger urtól egy arden cinerca (szürke gém.) — A személyzet saját gyűjtése 1 cyprinus carpio (potyka) és 9 darab mellcsont (fenyőmadár, tengelicz, nagy harkály, mezei pacsirta, haris, szürke barázda, billegető, rigózenér, sterna lóncopazéja, sárga rigó.) Sala Sámuelől 2 drb. problematicus palakő Szováthról. — A rézbányai bányahivataltól 5 drb. zeolith, 1 drb. Wolastonit mészpáttal és gránáttal, 5 drb. tremolith zöld gránáttal, 2 drb. gránát, 2 drb. calcit és több darab kettőző pát,

Szabad vivásnál követendő szabályok.

1. Fejvéd nélkül egyáltalában ; e kívül karddal kesztyű, karvas, könyökvéd és al alhas kötő nélkül ; vitőrrel kesztyű nélkül senki sem vihat ; az itt említettek kivül másnemű fegyvert használni vagy más védezközi is alkalmazni tilos.

2. Éles és hegyes karddal, bekötött gombbal el nem látott vitőrrel, nem-szabályszerű fegyverekkel és védezközökkel vivni tiltatik.

3. Vivásra csak felszabadult vivőt lehet felhívni. A felhívás fegyverrel tisztelgés által fejeztetik ki, a felhívás minden szabad vivő által elfogadandó.

4. Vivás megkezdése előtt a vivők egymást karkinyújtás által köszönteni, s egymásnak fegyverrel tisztelgési tartoznak. Vivás befejeztekor a tisztelgés ismétlendő.

5. A védelmi állás elfoglalása, s ennek jelzése előtt egyik fél sem támadhat.

6. Vivás közben egymás irányában ellenséges indulatot tanusítani nem szabad ; férfias nyugalomnak és hidegvérűségnek kell urolagnia ; karddal szurni, vivást tört fegyverrel folytatni, derékon alól vágni vagy szurni, egymásra kezét tenni, egymás fegyverét kézzel megfogni tilos.

7. Vivás tartama alatt a vivők nem beszélhetnek, valamely érzésnek hangot nem adhatnak. A kapott vágást vagy szurást, avagy surlást — bármily csekély legyen az — mind karddal, mind

tőrrel vivők „érti!“ „surolt!“ („touché!“ „passé!“) kifejezéssel hangosan jelezni kötelesek.

8. Vágást vagy szurást kapott fél ellenfelének ismételt támadása előtt nem támadhat, vissza nem vághat, vissza nem szurhat ; újból védelmi állásba helyezett voltát láblapintással köteles jelezni. E jelzés előtt az ellenfél sem tehet támadást, kivéve, ha az illető az érintést jelezni szabályellenesen elmulasztja.

9. Ki ellenfelének kezéből fegyvert ütött ki, azt felemelni s ellenfelének átnyújtani köteles.

10. Lefegyverzett ellenfélre (kinek fejevéde lehullott, fegyvere eltört vagy kihullott, védezközei rendetlenségbe jöttek) vágni vagy szurni ; az ellenfélnek hátat fordítani ; megvágott vagy megszurtt ellenfelet védelmi állásba helyezkedése előtt újból megvágni vagy szurni, kiutasítás terhe alatt tiltatik.

11. A vivás kezdetekor elfoglalt vonalból kitérni meg nem engedtetik.

12. Kifáradt vivő a vivást félbehagyni köteles. A vivást megszüntetni akaró fél szándékát : „utolsó!“ („pour la dame!“ „pour l' honneur.“ „touchéqui touche“) kifejezéssel tudatja. Az e kifejezéssel élő megvágása vagy megszurása előtt meg nem szüntethetik.

13. Az ellenfele irányában szabálytalanságot elkövető fél köteles attól „bocsánat!“ kifejezéssel azonnal engedelmet kérni.

A torna-vívoda-egylet igazgató választmányától.

Külföldi hírek.

A „Rappel“ megerősítvén a „Temps“ közlését, azt állítja, hogy a minisztertanács elhatározá, mikép a kormánytámogatni fog egy oly indítványt, mely számos baloldali tag által a nemzetgyűlés elé fog terjesztetni, az Olivier és Palikao-féle cabinetek tényei iránti vizsgálat tárgyában. Ezen követek ujra felveendik azon indítványt, mely a legutóbbi ülészek kezdetén le Royer által terjesztett elő egy vizsgálat iránt, s mely akkor a kamra által elvettetik, a kormány semleges maradván. A császári minisztereknek, mint a Poroszországgal háboru előidézésében vétkeseknek vád alá helyezése iránti indítvány csupán akkor terjeszthetnének elő, ha az a javasolt vizsgálatok által igazolva lenne.

Páris, okt. 28. Gauthier Theophil meghalt. — A „Conservateur Republicain“ egyik jelentésében visszautasítja az élethossziglan elnökség javaslatát ; azt állítja, hogy annak komoly jellege nem volt.

A porta és Montenegró közti összeütközésre vonatkozólag jelentik, hogy a vitás területet a porta már előbb megvette Montenegrótól, de a tulajdonosok nem kaptak semmit a vételösszegből, mert Nikicza azt fegyvervásárlásra fordította, s így erőhatalommal akarták földjeiket visszaszerezni. Eből keletkezett az összeütközés.

Az egyiptomi alkirály Mehemed Ali basának, a dynastia megállapítójának emléket szándékszik Alexandriában emelni. De miután a mohamedán vallás, tudvalevőleg tiltja az emberi vagy állati alakok visszaadását, a papság mindent elkövetett, hogy Ismael basát szándékától eltérítse, de hasztalan, mert az emlek már kész, s az ulemáknak csak nagy nehezen sikerült annak lelepleztetését elhalasztani. De e siker sem lesz tartós, mert az alkirály hallomás szerint, tultevén magát minden vallási aggályokon, már kitűzte a napot, melyen az emlek nagy ünnepélyességgel fog nyilvánosságnak ádatadni.

I.

Királyi táncvizgalom aug. 20.

A pozsonyi várban királyi táncvizgalom (salutus regius) tartott Szent István ünnepén, aug. hó 20-án, mely tartott délutáni 6 órától éjjeli 11 óráig. Csupa német tánczokat produkáltak, mást nem. A tánczokat, valamint a táncvizgalom nézőit a következő lajstromban láthatod olvasó barátom.

II.

Királyi táncvizgalom aug. 25.

Augusztus 25-én, Lajos nevenapján t. i. palatinus gr. Batthyányi Lajos nevenapján Ő királyi felségök bált, vagy is nyilvános táncvizgalmat tartattak a várban, a hol Ő felségeik a táncvizgalmat nagy gyönyörűséggel s vidámsággal szemlélték.

A beosztás következő volt :

Nézők : Mária Terézia, Magyarország királynéja. A császár, I. Ferencz. Az érsek, gr. Barkóczy Ferencz. A passauai püspök. A kalocsai érsek, gr. Batthyányi József. A nádor Ispán, gr. Batthyányi Lajos. Horvátország bánja, gr. Nádasdy Ferencz. A personalis, b. Koller X. Ferencz. Több magnás. A statusok közül 30. Nemes magyar ur-hölgyek vegyesen.

Tánczosok : József, római király. Leopold főherczeg. A szász herczeg, Albert. Auersperg herczeg. A cancellárius, gr. Eszterházy Ferencz. Gr. Eszterházy Imre tábornok. Gr. Széchenyi tbk. Gr. Károlyi Antal tbk. Hg. Auersperg tbk. Gr. Keglevich József. Gr. Eszterházy Gábor. Gr. Csáky György.

Berlin, okt. 23. Az észak-schlesiwgi németek kérvényt nyújtottak be a képviselők házában a dán igazgatások általi nyugtalanítások tárgyában.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, oct. 26.

— **Király ő felsége**, a vallás- és közoktatási magyar miniszter előterjesztésére, az ujonnan felállított kolozsvári egyetem bölcsészeti karához a román nyelv és irodalom rendes tanárává dr. Szilasy Gergelyt a bécsi gör. kath. papnevelde el-igazgatóját nevezte ki.

— **A királyi pár** és Lipót herczeg oct. 24-én külön vonaton a kishéri és bábolnai ménés birtokra utaztak. Kisérőikben voltak : gr. Andrassy Gyula, Szlávay és Wenkheim miniszterek. Dél előtt 11 órakor érkeztek Kisbérre, hol Kozma miniszterei tanácsos, és Gradwohl tábornok, a ménések katonai felügyelője fogadta a felségeket. Villás-reggeli után a ménés és két birtok megsejmelése következett s d. u. 5 órakor történt a visszautazás Pestre.

— **Haynald érsek** tízezer forintot adományozott a megyéjebeli káplánok fölsegelésére.

— **Egyetemi tanáraink** a kultuszminiszterium pénztárcáját tetemesen igénybe akarják venni. Így az orvosi kar egyedül 11,000 frtot kíván berendezkedésre, műszerekre, könyvekre stb. Egyes tanárok 2—4000 forint alól meg sem állnak. Különböznök van, helyes berendezkedés is műszerek stb. tudományos eszközök nélkül vajmi bajos dolgozni ; ily esetekben s ily szent czállal szemközt el kell felednünk, hogy szegény nemzet vagyunk.

— **Ez már helyes intézkedés.** Rendőrségünk lovas őrzőjét értjük, mely éjente ügyel a belváros nyugalmára s rendre utasítja a közönség háborítót, hogy némelykor ennek daczára is orditoznak, mint tegnap éjjel is történt, annak okát a féktelen rakoncátlanokdásban kell keresnünk, melyről az illetőket csak rendre és kitartással lehet megszoktatni.

— **Aranymise.** Holnap, a kegyesrendiek templomában ünnepélyes szertartással fog véghez menni a mindenikünk által tisztelt és becsült, főt. Raffai Nep. János aranymiséje. Mint említettük volt, ez ünnepélyre számosan fognak megjelenni a vidékről és paptársai közül. Reméljük, hogy e nap az ősz férfura meglepetés- és örömben gazdag leszén.

— **Szamosujvári gör. kath. püspöknek** ő felsége Pável Mihály marmarosi püspöki helynököt és esperest nevezte ki.

— **A photographiák némelykor sokba kerülnek.** Néhány nap óta bizonyos korbórló németek színes photographia képeit egészen körülvesszik kávéházainkban a fiatalok, kiket e csalóka képek segélyével az ügyes németek jól kizsebelnek ; mert lutrin kevesen nyernek, de annál többen veszítenek. Erélyes fellépés által nem ártana az efféle s ehhez hasonló pénzcsalásoknak útját vágni s ezt leginkább a kávéház tulajdonosai tehetnék, igénybe vevén, ha kell a rendőrség közbelépését is.

— **Boér Emma** k. a. néhány napi betegségéből felüdülvén, jövő héten ismét fellép.

— **Pest közgyűlése** egy öttagu bizottságot állított össze, mely a felől ad javaslatot hogy Gizela főherczegnő násza alkalmával a főváros mint fejezze ki örömét.

— **Ráth Mór pesti könyvtáros** a **bécsi kiállításon** dísz-szekerényben és pompás kötésben 220 kötetnyi kiadványát fogja kiállítani,

Gr. Cziráky. Gr. Klobusiczky. Gr. Pálffy János. Báro Amade Tade. B. Dessewffy Sámuel. B. Döry Ferencz, zempleni főispán. B. Révay Ferencz. B. Pejacsevics József. Jankovics Antal, Horvátország követe.

Tánczosnők : Mária Anna, főherczegnő. Mária Christina főherczegnő. Auersperg herczegnő. Széchenyi grófnő. Károlyi grófnő. Eszterházy grófnő. Eszterházy herczegnő. Özv. Eszterházy grófnő. Forgách grófnő. Pálffy János grófnő. Tohay gróf kisasszony. Szirmay gr. kisasszony.

A tánczok mind magyarok voltak, e szerint : Lengyel táncz. Cziezke táncz. Parolás táncz. Gom-bostó táncz. Kerék táncz. Varga táncz. Lapoczkás táncz. Czigány táncz. Magyar contra táncz. Jaj, jaj, jaj... énekes táncz. Gyertya táncz. Tót táncz. Régi magyar táncz. Mars-táncz.

Szolo cigány-táncz, melyet ő felségök előtt tánczolt Jankovics, Horvát-, Tót-, Dalmátországok követe, dísz magyar ruhában, melyen három ujjnyi széles ezüst kapcsoló volt, mente nélkül ; a ki midőn cigány módra különböző tánczfordulatokat tett, a táncz hevében megiskolván, majd hogy össze nem rogyott. Az esetet a királyné kegyesen megmosolyogta, a nézők pedig megtapsolták.

A császár a cancelláriust kezénél megfogván, tánczra ösztönözte ; azután meg Károlyi Antal tábornokot szólította fel, hogy tánczoljon egy oláhot.

Mig a várbeli királyi palotában ez a tánczvi-

irodalmunkat és könyvpiacunkat így mutatva be a nagyvilágnak.

— **A földszint üres.** Valóban nehéz okát találni azon részvétlenségnek, melyet tapasztalunk, ha színházunkba végig nézünk a hosszú üres zártszék sorokon. Hol a közönség ? s hol a műpártolás ? A földszint ez ürességét annál sajnosabbban vesszük, hogy ez már az első hónapban történik.

— **Gyászkoszorúk.** Kereskedőink már kiaggatták a halottak napján nagyban használni szokott gyászkoszorúkat, legszebbek a Keresztési és Bogdán István urak koszorúi, hol azok a legnagyobb választékban találhatók.

— **Biró Jánost**, helybeli derék járásbírónkát érzékeny csapás érte, nejét a halál tegnap ragadta ki az élk sorából. — Béke poraira.

— **Egy halálatos** aláírással közelébb 500 frtot kapott egyik pénzügyi osztálytanácsos ki e pénzt a miniszternek, ez pedig a szegény alapra adta át.

— **Kolozsvárt is megalakult a nagy ipartársulat**, mely czélből az összes iparos osztály f. hó 20-án tartotta meg a városi tanács termébe gyűlését, melyet ezen bizottság elnöke Krémer Ferencz ur megnyitó beszéde igen érdekessé tett, igen helyesen adván elő a gyűlésnek mindazon teendőket, melyeket a kor haladása igényel, megfejtven azon előnyöket is, melyeket eme nagy társulatba tömörülve közérővel, közös intézkedésekkel érhetni el külön válya pedig soha. A gyűlés eredménye pedig az lőn, hogy egész általánossággal rögtön a következő testületek iratták be magokat u. m. : német Szabó, Cipész, Kalapos, Takács, Kádár, Asztalos, Kerekes, és Szijgyártó szakosztályok valamint többen egyesek is. Ezek után pedig elnöknek Krémer Ferencz, pénztárnoknak Taufer János s jegyzőnek Farkas Samu választattak meg. Minthogy ilyen körülmények folytán a nagy ipartársulat megalakult, felhívjuk mindazon városi és vidéki ipartársulatokat valamint azokon kívül eső egyes iparos tagokat, kik a gyűlésen nem jelenhettek meg, azonban a kitűzött cél üdvös eredményéről meg vannak győződve magokat beiratni ne késsenek, hogy egy lehető, legnagyobb társulatba tömörülve igyekezzenek a haladás eme zászlója alá mihamarább sorakozni.

— **Gautier Teofil** az ékes tollu finom irányu francia költő meghalt. Költeményei, elbeszélései s egyéb szépirodalmi munkái az újabb francia irodalom kiválóbb termékei közé tartoznak. Ő volt az, ki honfitársait egy nagyobb jellemrajzban tette figyelmessé Zichy Mihály képirói genialitására.

— **Szép lelkesülés.** Egyetemünk megnyitására tartandó ünnepélyre dalkörünk szorgalmasan készül, s a „Hymnus“-t művészileg éneklük a próbákon.

— **Laguna kalózok Velenczében.**

„Bella Veneziában“ mult szombaton esti 5—6 óra közt egy bankár vitte haza gondolán pénzt. A mint a gondola a Canal delle Gindezza-ba ért, egyszerre egy „vipera“ ütődik a bankár csónakjába. A „vipera“ egy keskeny aránytalanul hosszú csónak, mely elől egy látnyi hegyes vassal ellátva, nyílsebességgel uszik a vizen. Veszélyessége miatt el van tiltva használata. Ily „vipera“ ütődött a bankár gondolájába. Az ütközésre a sajkások a vizen a kalózok, kik tizenhármán voltak, a gondolára rohantak, a pénzt elrabolták s nyílsebességgel mentek ismét tova a vizen. A gondolából elogat kiabáltak : „Dalli, dalli, a ladro ! (Fogjátok meg, fogjátok meg a tolvajt !) — De az üldözés hasztalan volt. A „vipera“ utólrérhetlenül rohant előre. Az elrabolt összeg 140,000 frt.

— **A „Kolozsvári Dalkör“** a kolozsvári kir. tudomány-egyetem megnyitása örömmün-

galom, mely Albert szász herczeg és a palatinus születése napjéért is ünnepeltetett. Ő királyi felségeik egész vidámsággal szemlélték a tánczokat, s a főrendekkel és statusokkal, a kik jelen voltak, a legnagyobb leereszkedéssel tarsalkodtak. A császár ide s tova sétálván, minden jelenlévővel vidáman beszélgetett. József, a római király s az öcsöce Leopold, valamint a főherczegnők egy tánczot sem mulasztottak el, s midőn a rendek mellett állván, azok által térdhajtással köszöntettek, ők azt főhajtással fogadták.

A királyné, midőn a baldachinumos királyi trónusra leült, jobbja felől maga mellé ültette a passauai püspököt, balja felől a palatinust, valamint az esztergomi érseket is, a kik azelőtt állottak, majd a püspökkel, majd a palatinussal s érsekkel beszélgetett huzamosan. A tánczosokat és tánczosnőket jó kedvvel szemlélte.

A palota alsó kapuinál, valamint a lépcsőkön mindenütt kettős gyalog fegyveres őrség volt felállítva ; a királyi terem ajtajánál pedig fegyverbe öltözött gardisták állottak őrt, mindenütt kettesével. A külső kapukon a német gárda vigyázott. Süvegét mindenki föltette.

A zenészek mindnyájan az esztergomi érsek magyar zenészei voltak.

Másnap 26-dikán, délután egy órakor a felségek, hajón, mely dusan volt zászlókkal felékesítve, Budára elutaztak. Kisérőkhöz még 40 hajó csatlakozott.

TÁRCSA.

Királyi táncvizgalom.

„Királyi táncvizgalom Pozsonyban 1764-ben“ ezim alatt a „Vas. Ujs.“ utolsó száma a következő érdekes adatokat közli, melyet érdekességénél fogva átvesszünk :

Az 1764-ki pozsonyi országgyűlés igen kevéssé tartotta magát — a királyi kívánság irányában. Adófölemelés kívántatott a katonaság tartására, a melyet a rendek az előterjesztett menynységben sehogy sem akartak megszavazni. A nádor, gr. Batthyány Lajos, s a personalis, báró Koller mindent elkövettek, hogy engedékenységre bírják a renitenseket. Majdnem két hónap alatt sem mehettek semmire. Végre is az udvarnak személyes leutazása látszott az egyetlen szernek, a mely még fordulat adhat az ügyek menetelének.

A fejedelemnő, Mária Terézia, le is jött aug. hó közepén Pozsonyba, s ott mintegy tíz napot töltött, egész 26-ig.

Egy „Magán Napló“ van birtokomban, melyet az országgyűlésen jelen volt egy tag (kicsoda? nincs megnevezve) vezetett. Ebben az említett fejedelmi tartózkodás különösen is kiemeltetvén, föl van jegyezve, hogy azon idő alatt két táncvizgalom tartottat a pozsonyi várpalotában, melyek mind-egyikét a királyné adta. A latinnyelvű följegyzés magyar fordításban itt következik :

pélyét megelőző nap előestéjén — jövő nov. hó 9-én a megnyitási ünnepély napjai fénye emelésére a redoute nagy termében zárkórú dal- és táncünnepélyt rendez, melyen egyszersmind a n.-váradai országos dalverseny alkalmával versenydíjult nyert karnagyí dísz-vezény-pálcaza ünnepélyesen fog az elnökség által a karnagy kezéhez átadatni. Az estély 7 órakor veszi kezdetét s a dalelőadások után 9 órakor táncvígalmom kezdődik. A meghívók a napokban küldetnek szét. A részletes programmot közelebből közlendjük.

— **Figyelmeztetés.** A „K. Dalkör“ t. működőtagjai figyelmeztetnek a tanórak szorgalmas látogatására, mivel az alapszabályok szigorúan érvényesítettvén, azoknak értelmében a kik három tanórát okadatolatlan elmulasztanak: azonnal kitöröltenek az egyleti anyakönyvből. A „K. Dalkör“ igazgató választmányának 1872. okt. 23-án tartott üléséből. Kolozsvárt, 1872. okt. 24-én, kiadja: **T. Nagy Imre**, egyli. titkár.

— **Ujvidékről írkák,** hogy a szerémi egyházkerületből ötven lelkész küldöttségileg tiszteltet b. Majthényi kir. biztósánál s Gruics adminisztratornál.

— **Nagy-Váradon,** f. hó 24-én gyászstzeni tiszteletet tartottak a huszonhárom év előtt e napon kivégzett Szacsay Imre képviselőért, ki a függetlenségi nyilatkozatot irta és aláírta.

— **Gr. Toldalagi Viktorné** mint egyleti elnök, köszönetet mond ama műkedvelői előadásért, mely Maros-Vásárhelyen e hó 13-án volt s 178 ft 72 krral gyarapította a létesítendő székegy árvalány-ház alapját.

— **Egy berlini színház igazgató,** Hahn, nemrég vendégzerepekre hívta meg a híres 11 éves Avrain francia tenoristát, azonban a kis művész atyjától következő sorokat kapott feleletül: „Ha önnek tehetségében áll Elzász-Lotharingiát Frankhnokk visszaadni, tegye meg, és fiam díjtalanul fog Berlinben énekelni.“ — [Ugy látszik Hahn csakugyan vállalkozott Elzász-Lotharingia visszakapcsolására, mert Avrain közelebből fel fog lépni a Victoria színházban.

— **Kormányozható léghajó.** A Brünben készülő léghajó ballonja kautsukkall bevont selyemkerméből áll, melynek kitöltésére 87,000 köbláb légszesz kell. Terv szerint a léghajó minden órában husz mérföldet tesz meg tetszés szerinti irányban. Közelebből kísérletet tesznek vele.

— **A munkás osztályok sorsát** érdeklő tanácskozások az osztrák és porosz kormány tagjai között e hó utolsó vagy jövő hó első napjaiban fognak Berlinben megkezdetni. E tanácskozásoknak a porosz fővárosban nagy fontosságot tulajdonítanak.

— **A bécsi Szent-István-templom** tornya már egészen restaurálva van. Mult szombatn az álványokat már mind leszedték s most Bécsnek szép, égbe magasló intő jele hosszú idő után ismét látható a maga fényes valóságában.

— **A „Kelet“** nem tud dologértőleg elmélnedni, tárgyalatosan és nyomósan czafolni a gyanúsításban gyakorolja magát, s e közben a „Barátfülek“ és „Csodabogár“ új naptáraiban gyönyörködik; neki való olvasmányok, feltalálhatja benne ékességeit.

— **Pénzügyirók eljárása.** Mult sept. hó 6-án, Havadtő és Gyalakuta közötti mező határán, két küsmödi és egy etédi szekeresnek, két pénzügyőr éjeli 11 óra tájait utjokat állotta, az egyik így szolt hozzájuk: „hó! megálljatok, mozdulás ne legyen, mert ha megindultak, azonnal keresztül lölek.“ — a másik a lovak előtt állott, míg az első motózta a szekereket. A motózás alatt megint érkezett két pénzügyőr, kik négyen azon az éjjel 5 ft dohányért 60 frtz akarták meghuzni — végül fel hajtották E.-Szent-Györgyre. Ott a szakaszvezető a büntetést 35 frta kegyelmesen leengedte a rögtöni lefizetéssel.

— **Orvosi tiszteletdíj.** Piha professor, ki annak idején b. Todescot négy hóig gyógykezelte, 100,000 frt tiszteletdíj kapott, azonkívül, hogy segédjének 4000 frt évdíja volt. — Majdnem ily tiszteletdíjt kapott Oppolzer is Paskievics tábornoktól. Így Piha orvos eddig a legnagyobb honorariumot nyerte.

— **Katkoff orosz publicista,** a moszkvai orosz lap szerkesztője, ki a panszláv eszmék egyik legbuzgóbb harciosa volt, megörlt. Először 1846-ban tűnt fel, s ő róla mondotta egyszer Miklós czár, csak én és Katkoff szeretjük igazán Oroszországot.

— **Prágában** a Matice Ceska kiadásában Maly Jakabtól egy történelmi mű jelent meg cseh nyelven, ily czimmel: „Az amerikai egyesült államok s azok alkotmánya.“ A „Narodni Listy“ más nap bebizonyítja, hogy az említett munkában — mely eredeti mű gyanánt van világra bocsátva — egyetlen egy sor sincs, mely eredeti lenne. A legtöbb benne Laboulaye híres munkájából van véve, a többi pedig mai írótól. — Nálunk Magyarországon is már szokássá kezd válni oly művek alá, melyekre nem csak az anyag, de a tartalom nagyobb része is idegen írókból van véve, a kompilátor nevét eredeti szerző gyanánt oda nyomni,

— **A kolera Bukovinában** Csernovitz környékén már szűnő félben van; a nevezett város körül eső falvakban csak egyes esetekben lép még fel; a távolabbi vidéken pedig csak szóróványosan.

— **Fereneci Istvánnak,** az 1856-ban elhunyt magyar szobrásznak, 4 mellszobrátfogia annak testvére F. J., kassai ev. ref. lelkész e napokban a pesti képzőművészeti társulat csarnokában kiállítatni. E négy mellszobor Kazinczy Ferencz, Wesselényi nádort, Széchi Máriát és Bachust ábrázolja magyarországi márványból készített mellképekben. E szobrokat — s ezeken kívül még tizenkettőt, melyek Rimaszombatban rokonai őrizet alatt állanak, — a művész még 1834-ben készített végrendelete által hagyta fivérének. E művek a hazai szobrászat ébredésének első emlékei s alkotójuk neve hazai műtörtélmünkben az ujabkori szobrászok névsorát nyitja meg, mint ki már 1818. a bécsi akadémián egy Solon-fejjelel (vésnöki munkával) első díjat nyert s azután Rómában Canova és Thorwaldsen mellett két évig dolgozott, midőn pedig 1824-ben haza tért, szívélyes fogadtatásban részesült ugyan, de aztán egyre inkább ki volt téve mellőzésnek és ocsárlásnak, mig nem 1847-ben elkeserebbe szülőföldjére vonult Rimaszombatba, hol 64 éves korában hunyt el. Ez mondhatni legelső magyar szobrászunk élettörténete, kinek alkotásait a pesti nemzeti muzeumban bámulja az ujabbi kor.

— **Egy amerikai közlöny** a következő jogi kérdést veti fel: joga van-e a birónak, egyebek hiányában az ember hamis fogait elzalogoltatni?

— **Az újvilágban** folytonosan az amerikai földszoros keresztülvágásának tervével foglalkoznak. Bizonyos Stevens ur javaslata szerint az ásandó csatorna csak 120 mértföldnyi hosszúságú lenne, és alagutra nics szükség; a csatorna átlagos mélysége csak 20 lábnyira terveltetik.

— **Amerikai financiaiák.** Az amerikai egyesült-államok jun. 30-án lefolyt pénzügyi-éve végével kitűnt, hogy a köztársaság bevétele ez évben 374.106,867 dollár rug, ebből a kölcségeken felül maradt fölösleg 96.588,305 dollár.

— **Közelebből** Nápolyban egy egész rablóbandát ítéltek el halálra. A deliquensek nevetve, gunyolódva vették az ítéletet, s még az akasztófa alatt is az egyik, nagy füstgomolyokat fujva a pipájából odakiáltott a bíróságnak; őszintén kívánom, hogy mihamarább viszont lássuk egymást. Adieu!

— **Történelemismeret.** A poseni tanoda egy felsőbb osztályában egy tanítvány következőleg felelt tanárának. — Kérdés: Mi a neve a jelenleg uralkodó porosz királynak? — „IV. Frigyes Vilmos.“ — Továbbá kérdezték: „Mikor élt nagy Frigyes?“ — „A harmincz éves háboru alatt.“ Midőn végre felszólílják, nevezne meg egy más porosz uralkodót, „Mária Therezia“ — val felelt.

— **Hory Farkas** egyike jobb nevű erdélyi költőinknek — meghalt. Béke poraira a jellesnek.

— **Művészi rövid hírek.** A francia művészet Roch Vigneron Péter halála által súlyos veszteséget szenvedett. Vigneron, ki 83 évig élt, Dávid Gross és Gautherot tanítványa volt s több történelmi festmény és politikai nevezetesség arcképe által tette híressé magát — Lusa Paullinát a szerződést szegett berlini művészöntő ropant kitüntetéssel fogadták Newyorkban. Fáklya zenét rendeztek tiszteletére. A legelőbbkelő írók, művészek és államférfiak mutatták be magukat a divának, kinek alig van ideje elfogadni a sok tisztelgőt. A művész világól Romoni asszony, Pauer, Rubinstein ki szintén N. Yorkban időz és Mani a párisi színház volt tenora tettek nála látogatást.

— **Dühöd rókák** mutatkoznak Grätzől nem messze a Zirbitzkogelen, mi e vidéken egészen új jelenség, milyenre a legidősebb férfiak sem emlékeznek. Már tavasszal fordultak elé egyes esetek, midőn dühös rókákra bukkantak: nyáron már világos nappal a faluba kezdtek jöni s ép olyanoknak mutatkoztak, mind az ebdűhben szenvedő kutyak. Nagy szerencse, hogy még eddig egy állat sem lett megmarva.

— **Herczeg mint szerkesztő.** Tiflisben, mint a Kawkas jelenti, rövid időn egy új lap fog megjelenni orosz nyelven s „Tiflisi hírnök“ czim alatt, melyet egy herczeg Bebutoff Konstantin fog szerkeszteni.

— **Vilmos császár — néger.** Andresen hamburgi kapitány a tavasszal Afrika nyugati partjaira hajózván, az ottani néger fejedelmek egyike számára ajándokul magával vitte Vilmos császár gypsz mellszobrát. Hogy e mellszobor a legyek és az égál behatásai ellen megoltalmazza, a kapitány azt sötétbarna mázzal vonatta be. Miután az ajándék ünnepélyesen átadatott a feketék fejedelmének, ez sokáig figyelmesen szemlélte a mellszobrot, s végre felkiáltott: „Ezek tehát arczvonásai a nagy férfiaknak, ki a hatalmas Napoleon császárt megverte és elfogta. Hanem a mi engem leginkább érdekel, az, hogy most megtudtam, miszerint Vilmos császár is néger.“

— **Kereskedés orvosi diplomákkal.** Amerikában Pensylvania állam törvényhozása elha-

tározta: a pensylvaniai egyetem, a Jefferson-féle orvosi tanintézet a philadelphiai orvos-sebész tanintézet az Eclectic college of Medicine — ellen vizsgálatot indítani, miután híre járt, hogy ezen Philadelphiában székelő intézetek közül többben orvosi diplomákat osztogatnak pénzért. A pensylvaniai egyetemről s Jefferson-féle orvosi tanintézetéről, mi sem derült ki. De utánjárások után megtudák, hogy a philadelphiai orvossebészeti tanintézet igazgatója úgy az Eclectical college is — már hosszabb idő óta foglalkoznak diplomák elárúsításával olyanok részére, kik a kurszust nem is hallgatók, sőt sem orvosi, de közönséges miveltéssel sem bírtak. Egyszer plane az is megtörtént, hogy Dr. W. Payne ur az igazgató egy névszerint alig ismert egyéneknek — egy hét éves gyermeknek — küldött 200 dollárért oklevelet.

— **Az elhunyt svéd királyról.** Károly svéd királyról sok szép vonást beszélnek. Nagyon szerette nejét, e szelid, jó nő, ki főképpen arra törekedett, hogy jó anya legyen s a szegényekkel minél több jót tegyen. Sokszor közbenjárt férjénél szegények ügyében s mindig jó sikerrel. Megtörtént azonban, hogy egy rágalmozó roszt beszélt a királyról és királynéről. Károly meghalván ezt hivatla a szószátyárt „Rágalmaziad nőmet, — mondá neki, — s ez alávaló dolog volt tőled. A mit rólam beszélsz, azzal nem törődöm, de vigyáz, hogy hitvesemről több tiszteletlen szót ki ne ejts!“ Egyszer kocsin utazott a svéd főváros felé, s nem akarván téltlenül ülni, felült a bakra, maga hajtott s megelőzte a kíséret hintóit. Egy faluba érve, lovat váltottak s maga is segített befogni, a nép oda csődült s kérdező: „mi-hor érkezik meg a király.“ „Utának jó — felelé — a következő kocsin, csak aztán éljennezzétek jól meg, mert azt nagyon szereti.“ Azzal felült a bakra s tovább hajtott. Csakhamar beérkezett a faluba a segédtsiztek kocsija s lett nagy éljenzés. A király nevetett, hogy mint megtisztelteté segédtsiztjeit. Máskor utközben egy faluban akart reggelizni, melynek előkelői megkérdezték az udvari intendánt, hogy mit szeret a király? „Heringet és burgonyát“ — felelé ezt: valóban a király nem is kívánt egyebet. Különösen szerette a király, ha egyik másik kastélyában az idegenek vezetője lehet. Egyszer Ulriksdal nevű kertjében egy külföldi család megkérte tőle: vajjon szabad-e a kastélyba bemeneni. „Hogyne volna, — felelé ő — csak jöjjenek velem! Aztán mutogatott, magyarázott mindent. A távozni készülő család megkérde tőle: mivel szolgálják meg fáradságát? „Fényképeket gyűjtök, — mondá ő, adják ide a magukét s én cserében adom a magamét.“ „Majd elküldjük a vendéglőből.“ Midőn a család aztán a vendéglőbe tért, ott találta egy arcképet ez aláírással: „XV-dik Károly svéd királytól.“

— **A rablóbandák,** melyek már néhány év óta otthonosok lettek Litvániában, nagy merészséggel falukat és városokat fosztanak ki, de sőt nemrég egy harmincz emberből álló csapat fényes nappal támadta meg gr. Tysenhausem rabiszki kastélyát, és tökéletesen kirabolta.

— **A vadászdíény hazánkban** szelíten kezdetét vevé. Pesten egy róka-kopófalca alakult és a napokban tartá első hajtóadását a palotai vasut mentében fekvő nádasban. A fogoly és szalonka vadászatok is már kezdetüket vevék, mondják, hogy rég nem volt oly bőség erdei szalonkában, mint az idei őszön. Nagy-Szeben mellett egy 5 tagból álló vadásztársaság alakult s egy nap alatt 73 db. szalonkát lött le. Erzsébetváros mellett is nagyban lödözik azokat. A görögényi farkas vadászatokat félbe kellett szakítani; öt nap alatt esett négy medve, az egyik, melyet ifj. gr. Bethlen Gábor ejtett el, igen nagy volt. Nyírbaktán meg farkasvadászatot rendeztek, a hajtók 8 darabot láttak, a rendező gr. Degenfeld kettőt lött le.

— **Gyermeki naivság.** Egy bécsi gazdag háziur 6 éves leánykaja a napokban kinyilvánította, hogy sohasem megy férjhez, inkább özvegy lesz, mert ezek olyan jól néznek ki fekete ruhákban.

— **Női kivándorlók.** A napokban 52, többnyire férjezett nő vándorolt ki Csehországból Amerikába. Legtöbben a szlecezi cs. kir. dohánygyárban voltak alkalmazva, s most azon reményvel mennek az új világba, hogy az ottani dohánygyárakban megfognak gazdagodni. A nőket azzal ámitották, hogy New-Yorkban naponta két dollárt is szerezhetnek, ez hozta őket kaladori eszméjükre. Azonban férjeik elhatározták, hogy addig nem közvetik oldalbordáikat, míg biztos tudomást nem szereznek arról, hogy csakugyan „arany, a mi fénylik.“

— **Párisi lapok** írkák, hogy a Szajnában egy buvár hullájára találtak, ki még Páris ostroma alatt katonai tudósításokat akart a városba csempészni és e vakmerő vállalatnál, épen midőn a Szajnába fölláított halót vágta keresztül, egy ellenséges őr, ki jelenleg Párisban lakik volt olyan naiv, a holttest feltalálásánál a tényálladékat a „Corsaire“-ben tudomásra juttatni.

— **Egy különös jelenet.** Győrből írják; Egy szekér haladott át közelebb az ideiglenes hidon Szigetből Révfaluba, és a mint a tulsó parton a meredekből aláhajtott, a teher (mi egy 8 akós

hordó volt tele uj borral) a szekérről leesett, hanem egyszersmind leesett a szekér részeg kocsi is. A kocsi az esés után egészben maradt, de a hordó dongái összezuzódtak és a bor szétfolyt a durva göröngyön. Érdekes volt látni, a mi ezután következett. Az ott csavargó népség meglátván a folyó nektárt, egyszerre azon gondolatra jött, hogy veszett fejszének legalább nyelét kellene megmeníteni és hasra feküdvén (számra mintegy 20 — 25-en) inni kezdték a kárba veszni indult nektárt, míg az olesó italtól teljesen leverelve, alig voltak képesek ismét két lábra fölvászorogni.

— **A különböző agarász egyletek** agarversenyüket a napokban fogják megtartani. Így a csanád megyei agarász egylet kölyök-agar versenyét f. évi október 25-én tartja meg Földeákon. — A bácsodrogh megyei agarász egylet elegy agarversenyét nov. 28-kán tartja meg Topolyán. — A biharmegyei agarász társaság pedig okt. 28-án a Konyánri Sóstón. — A szabolos-vajai agarász társulat pedig Vaján nov. 11-én.

— **Végrehajthatlan ítélet.** Paderbornban történt, hogy egy bírót következő ítélet végrehajtásával bíztak meg: „A bunös ezennel harmincz botverésre ítéltetik, mely büntetést egyszerre kell kiszolgáltatni.“ Ez „egyszerre“ nagy seget vert a a mi végrehajtónk fejébe, és referadáiban következőleg irt: „Az ítélet kivihetetlen volt, mert egyszerre csak tíz emberrel vétehettem körül a deliquenst, kik mindkét kezükben korbáccsal egyszerre csak husz ütést mérhettek reá, s így a fennmaradt tízet egy második rátában kellett kiszolgáltatnom.“

— **A „Figaro“** írja: A párisi rongyszedők nemcsak rongyszedéssel foglalkoznak, hanem az utcáról mindenféle ptyoka — gyümölcs — stb. hulladékokat gyűjtenek össze, melyekből aztán a kereskedők az izletes „soupe julienet“ készítik. — Jó étvágyat hozzá!

Nemzeti színház.

Pénteken, okt. 25-én „Fenn az ernyő nincsen kas“ vigjáték, 3 felv. irta Szigligeti. A gyönyörű nyelvezettel irt színmű, hozzá járulván az összevágó pontos előadás, igen jól mulattatta és folytonos derült hangulatban tartotta a szép számu közönséget. Halmi Rejtej szerepében mind szabatos szavallata, mind a salonias dandy helyes alakítása és felfogása által kitűnt, a 2-ik felvonásban tapsokban is részesült. Donált Mátrai, Klárát Fodor né, Gizellát Eichner A., Etelkát Dezsőné, Várkövit Krasznai sikerrel és csinosan személyesítették.

Kolozsvári piac. Egy pár szép ökör 470 ft. Egy pár közepes ökör 320 ft. Egy pár szép tehén 230 ft. Egy pár közepes tehén 200 ft. Marhahus fontja 22 kr. Borjúhus fontja 18 kr. Egy pár szép disznó 220 ft. Egy p. közepes 180 ft. Egy pár süldőmalacz 70 ft. Disznóhus fontja 28 kr. Szalonna, nyers mázsája — ft. Szalonna, száraz mázs. 46 ft. Szalonna füstölt fontja 48 kr. Fagygyu mázsája 24 ft. Zsir köz. kupája 1 ft. Zsir, hájszir kup. 1 ft 10 kr. Ludzsir kup. 1 ft 50 kr. Széna, szekere 20 ft. Szalma, szekere 12 ft. Fa, száraz szekere öle 30 ft. Fa, száraz rövid öle 12 ft. Nyersfa szekere 6 ft. Egy pár pulyka 5 ft. Egy pár liba 3 ft kr. Egy p. kappan 2 ft — kr. Egy p. csirke 70 kr. Tojás 4 db 10 kr. Deszka párja 1 ft — kr. Zsindely ezre 4 ft. — kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Oktober 25-ről. 5% metaliques 64.80 5% nemzeti kölcsön 69.75. 1860-ki államkölcsön 101.75. Bankrészevények 938. Hitelrészevények 32960.—. London 107.70. Ezüst 10710.—. Cs. kir. arany 512.— 20 frankos arany 862 1/2.—.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79 80. Temesi 78.50. Erdélyi 77.50. Horv. Szlavon —.—.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

NYILTTÉR.

Fogorvosi műterem. A t. cz. közönségnek kedves szolgálatot vélünk tenni, midőn tudatjuk, hogy fogorvos Reiss Nándor bécsi szaktudományi körútból körünkbe ismét visszaérkezett, fogorvosi műtermét állított fel a monostor-utca 177 számú ház első emeletén, mely által városunkban egy e téren eddig csaknem nélkülözött hiányt pótol. Ajánljuk őt, mint e szakmában különösen képzett embert az illetők szives figyelmébe.

Nyilttér.

Fog- és szájorvos Máthé Domokos „Rubin“ fogtisztító-szere a legjobb szer a fogak napontai tisztítására, a foghus erősítésére és az oly ártalmas fogkö (boikó) képződés megszüntetésére. Ezen készítmény felől több nevezetes bécs orvos elismerését nyilváníttotta. Egy diszes ércdoboznak ára 1 frt. Egyedüli főraktár Csapó Sándor urnál Kolozsvárt.

Uj

CZUKRÁSZAT

Van szerencsém tudani a n. é. közönséggel, hogy bel-monostorutczában a volt fogyasztó egytel-féle bollban czukrászatokat **e hó 20-án megnyitóm.**

Czukrászatomban kaphatók külömbféle finum francia cukor és mandulás sütemények, fris tészta neműek, bélesek, indiai fánkok, diós és mákos kiflik s.b., továbbá finum török puliszka és candirozott gyümölcsök, kitűnőleg készített gyümölcs befűtök és minden féle töltött és töltelessen czukrok és bombonok.

Többféle nemű finum likerörök, rozsolisok, finum szilvorum, lenyőviz, já-maitai rum és külömbféle butóliás borok.

Menyegzői, keresztelési vagy bármely ünnepélyességre szükséges megrendelések ugy vidékre mint helyben a legpontosabban és legutányosabban teljesítetnek.

Pontos kiszolgáltatásról gondoskodva van.

Számos látogatásért esd

Simon Ferencz,
czukrasz.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárúsnál Kolozsvártt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (1) Ös-, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)
Egy külön kötet világozó rajzokkal. (36 tábla.)

Irta **Jakab Elek.**

Ara 10 ft.

(327)

E minden tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dícsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteti, hogy a nagyszorgalmu és szakutódos írónak minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az utabbi kor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne buvátkodni, s a folytatását minden áron megszerezni magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,

szekesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ara 2 forint.

Orvosság nélkül.

(531) 38-48

MELL- és TUDÓ-

betegek természetes udon, még re-menyvesített az orvosok által gyógyít-hatamnak nyilvánított esetekben is győ-kereken kigyógyulnak

orvosság nélkül.

A betegség részletes leírására bőve-ben felül levélben

J.H. Fickert, Dir. Berlin,
Wall-Strasse No. 23.

A levélhez 5 ft o. é. mellékelendő.

Orvosság nélkül.

(587)

3-3

Tisztelettel értesitem a t. cz. közön-séget, hogy ezután az itteni légszusz-gyár-ban, szobák és konyhák fűtésére Coaks, mázsója 1 ft 20 kron lesz kapható. Ezen fűtésre minden kályhát berendezhetni, azon-ban az itteni vaskereskedésekben külön-féle Coaks-kályhák kaphatók.

Kolozsvártt, october 20-án 1872.

Zimmermann H.

(593)

3-3

Helyiség-változtatás.

Tisztelt üzletheleink tudomására szol-galjon, hogy raklárunk, mátol fogva, a két sasutczában 4 sz. alatt Munk-féle ház mellett létezik.

Pest, 1872 october 22-én.

Singer és Neuvinth.

Fogfájást, bármily heves természetűt a híres, és a foggyógyászat bizottság által elöga-dott **L. I. T. O. N.**, ha más szer nem használ. 36 és 60 kros ívegekben kapható Kolozsvártt Wolff J. gyógyszertárban (554) 4-8

(595)

1-1

Sellinschegg Vitus

Első stajerhoni

fa-szeggyára

Pettauban,

ajánlja fa-szegeit minden számban,
100 van 8 ára 11 1/2 forint.

Egészen uj berendezés

B O G D Á N I S T V Á N

divat-üzletében Kolozsvártt.

Hódolva a régtől óhajtott kíváncságnak, tisztelettel tudatom, hogy folyó évi **octobertől rőffel való árulást** kezdettem meg.

E rendszerrel nagy előnyt igyekeztem nyújtani t. cz. vásárlóimnak, miről a bevásárlásnál meggyőződhetni: bárkinek is módjában áll, ámitás nélkül kimondhatom, hogy csekély külömbiséggel ugyanazon összegért, egy kurta-sing helyett,

egy bécsi rőf adatik.

A minden időszakra, ugy a jelen ősi idényre is már megérkeztek a legujabb és nagy választéku

női- és férfi-divatkelmek,

valamint üzletemhez tartozó minden kellékek, nagy mennyiségben és a legutányosabb árakban szolgáltatnak ki.

Valamint eddig, ugy ezutánra is szives pártolásukban megtartani fölkérvén, részemről a bizalmat ezután is főtőrekvésem leend kiérdemelni.

B O G D Á N I S T V Á N, kereskedő.

(Nagypiacz, Wesselényi-ház, 166 sz.)

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek, a rendeléstől eltérő kelmek visszavétet nek.